

myndighedsopgaver på miljøområdet fremover bør kunne varetages i kommunale fællesskaber.

Det foreslås derfor, at bestemmelserne om kommunale fællesskabers mulighed for at varetage myndighedsopgaver på miljøområdet ophæves.

Der henvises til ændringerne i § 1, nr. 4, § 3, nr. 2, og § 5, nr. 4.

2.2 Kommunernes eksisterende muligheder for at overføre myndighedskompetence til kommunale fællesskaber på miljøområdet

Efter § 60 i lov om kommunernes styrelse kræver aftaler om samarbejde mellem kommuner, som vil medføre indskrænkning i de enkelte deltagende kommunalbestyrelses beføjelser efter loven, godkendelse fra den kommunale tilsynsmyndighed. Sådanne samarbejder benævnes, når der ved samarbejdsaftalen etableres et selvstændigt styrelsesorgan, kommunale fællesskaber. Kommunale fællesskaber har selvstændig kompetence og udøver ikke funktioner på kommunernes vegne efter delegation. Dette indebærer bl.a., at i tilfælde, hvor et kommunalt fællesskab har fået kompetencen overdraget af kommunalbestyrelsen, kan kommunalbestyrelsen alene udøve den indflydelse på udøvelsen heraf, som dens indflydelse i fællesskabets styrende organer berettiger til. Det indebærer endvidere, at kommunalbestyrelsen ikke kan tage stilling til klager over fællesskabets virksomhed.

I overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige grundsætninger kræver det særlige holdepunkter i lovgivningen at overføre kommunalbestyrelsens kompetence til udøvelse af myndighedsopgaver til et kommunalt fællesskab. Dette svarer til, hvad der efter almindelige forvaltningsretlige grundsætninger gælder for kommunalbestyrelsens delegation af myndighedsbeføjelser til en anden kommune og er begrundet i det forhold, at en fravigelse af den i lovgivningen fastlagte fordeling af ansvaret for udøvelse af myndighedskompetence kræver lovhjemmel.

Ved myndighedsopgaver eller myndighedsudøvelse forstås den virksomhed, som består i at regulere borgernes virksomhed, typisk i form af meddelelse af forbud, påbud, tilladelser og henstillinger. Der er tale om en retligt bestemt virksomhed i modsætning til faktisk prægede handlinger, dvs. driftsopgaver. Dog findes visse faktiske handlinger, der utvivlsomt er myndighedsudøvelse. Dette omfatter i hvert fald brug af faktisk tvangsmagt, f.eks. faktiske tvangsindgreb og magtanvendelse. Det bemærkes, at miljøbeskyttelseslovens § 87, jordforureningslovens § 57, stk. 1, og vandforsyningslovens § 64 giver personer, der er myndigt hertil, adgang til bl.a. offentlige og private

ejendomme i forbindelse med f.eks. undersøgelser i samme omfang, som myndighederne har.

Varetagelse af driftsopgaver i kommunale fællesskaber forudsætter ikke særlig lovhjemmel, og lovforlaget berører ikke mulighederne herfor.

På miljøområdet er overførsel af myndighedskompetence i dag mulig for så vidt angår opgaver efter vandforsyningsloven til ethvert kommunalt fællesskab, der er godkendt efter § 60 i den kommunale styrelseslov. Der er efter jordforureningsloven og miljøbeskyttelsesloven mulighed for at lade kommunale fællesskaber (de tidligere kommunale miljø- og levnedsmiddelkontrolenheder) varetage myndighedsopgaver.

De typer af myndighedsopgaver, der kan overdrages efter lovene, er for eksempel: afgørelseskompetence (tilladelser, dispensationer, påbud m.v.), tilsyn, udarbejdelse af f.eks. affaldsregulativ og lokale forskrifter (hønseregulativ, tomgangsregulativ m.v.) og sektorplanlægning (affaldsplanlægning, vandforsyningsplanlægning m.v.).

2.3 Kommunernes ressourceanvendelse for de tre lovområder

Ifølge de årlige tilsynsberetninger anvender kommunerne i dag godt 650 årsværk i egen forvaltning til opgaver inden for de tre lovområder (samt til tilsyn med bræmmer efter vandløbsloven og lov om kemiske stoffer og produkter).

I forbindelse med kommunalreformen overføres godt 350 årsværk på de pågældende lovområder fra amterne til kommunerne. Det vil sige, at kommunerne - eksklusiv miljøsamarbejderne - vil råde over i alt ca. 1000 årsværk, hvor kommunerne i dag anvender godt 650 årsværk, og at hvor kommunerne i dag pr. kommune i gennemsnit anvender ca. 2,4 årsværk på opgaverne, vil de fremover kunne disponere over godt 10 årsværk i gennemsnit pr. kommune på området.

Hertil kommer, at kommunerne i dag anvender, hvad der svarer til godt 200 årsværk i miljøsamarbejderne og knap 100 årsværk til »fremmede tjenesteydelser« (antageligt overvejende køb af analyser og andet laboratoriearbejde).

Der findes i dag (2003-tal) ifølge oplysninger fra KL knap 25 miljøsamarbejder. Kun få kommuner er ikke medlem af et miljøsamarbejde. Ca. 15 af miljøsamarbejderne er organiseret som § 60-selskaber (miljøcentre). Talangivelserne omfatter ikke fælleskommunale driftsselskaber (affaldsselskaber m.v.).

Samarbejderne er meget forskellige af størrelse, ligesom det er meget forskelligt, hvilke opgaver kommunerne overlader til miljøsamarbejderne at løse. Op-